

Spellagens omsorgsplikt m.m.

Johan Röhr

Omsorgsplikten (14 kap. 1 §)

- En licenshavare ska säkerställa att sociala och hälsomässiga hänsyn iakttas i spelverksamheten för att **skydda spelare mot överdrivet spelande och hjälpa dem att minska sitt spelande när det finns anledning till det** (omsorgsplikt)
- I omsorgsplikten ingår att motverka överdrivet spelande genom fortlöpande kontroll av spelbeteende
- Licenshavare ska i en handlingsplan redovisa hur omsorgsplikten ska fullgöras

Omsorgsplikten, forts.

- Licenshavaren ska ha fastställda rutiner för kontakt med spelare i de fall problemspelande har identifierats eller misstänks (11 kap. 1 § spelförordningen)
- Licenshavaren ska dokumentera varje spelansvarsåtgärd som vidtas (11 kap. 2 § spelförordningen)
- Spelinspektionen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på handlingsplan enligt 14 kap. 1 § spellagen (16 kap. 10 § 2 spelförordningen)
- Den som har licens enligt 6 kap. 8 § (s.k. bygdetrav) eller 9 kap. 3 § (varuspelsautomater) spellagen undantas från kravet på att upprätta en handlingsplan enligt 14 kap. 1 § spellagen (3 § Lotteriinspektionens föreskrifter och allmänna råd om spelansvar, LIFS 2018:2)

Spelinspektionens vägledning (hösten 2021)

- Syftet med vägledningen är att ge stöd till licenshavarna avseende genomförandet av omsorgsplikten (tagits fram i dialog med branschen)
- Vägledningen är inte uttömmande
- Vikten av att granska spelbeteende och spelmönster
- Ger exempel på riskfaktorer
- Åtgärder "Såväl återkoppling på spelbeteende som restriktioner och tillträdesbegränsningar bör tillämpas i ett tidigt skede och inte när spelandet redan har vållat spelaren skada"

Spelinspektionens tillsyn av omsorgsplikten

- För närvarande har myndigheten inlett tre tillsynsärenden särskilt avseende frågan hur licenshavare uppfyller omsorgsplikten. Gjordes efter publiceringen av vägledningen. Frågan har dock varit aktuell tidigare i samband andra tillsynsärenden rörande t.ex. penningtvättsregelverket och bonusregleringen.
- Problematiskt rörande licenshavarnas rättsliga grund för hantering av känsliga personuppgifter (hälsa).
- Två ärenden är avslutade, ett ärende är under beredning

Spelinspektionens tillsyn, forts.

- Avslutade ärenden visar på brister huvudsakligen avseende att
  - åtgärder inte vidtagits trots "vetskap" om problemspelande,
  - ev. åtgärder vidtagits försent och
  - uppföljning av kunden saknas.

Myndigheten har bedömt bristerna som allvarliga och har gett licenshavaren varning med en sanktionsavgift. Ärendena har överklagats.

Domstolsprocesser

- Exempel på licenshavarnas argument för att de inte brustit i omsorgsplikten
  - Portalparagraf som inte innebär några skyldigheter (otydlig)
  - Omsorgsplikten innebär "bara" en hjälp till självhjälp
  - Haft många kundkontakter
  - Framgår inte av regleringen "när" man ska vidta ev. åtgärder
- Förvaltningsrätten i Linköping (överklagade)
  - Trots fåtal kunder (fem) allvarlig överträdelse
  - Licenshavaren ska vidta de åtgärder som krävs på individnivå för att motverka överdrivet spelande
  - Att åtgärderna ska vidtas så fort det behövs
  - Omsorgsplikten innefattar en skyldighet för licenshavaren att självmant begränsa kundens spelande för att motverka skadorna för en spelare

Slutord/summering

- Omsorgsplikten är individuell och beroende av spelform – svår att författningsreglera
- Lagakraftvunna domar saknas
- En viktig del av licenshavarnas spelansvar, dock inte den enda
- Ökande möjligheter för licenshavarna att hantera känsliga personuppgifter om hälsa (lagrådsremiss 16/11) fr.o.m. 1/4 2024
- Prioriterat tillsynsområde för myndigheten
- Spelinspektionen har bett regeringen att delegera möjligheten att meddela föreskrifter om innehållet i handlingsplanen till myndigheten

Tack för visat intresse!

Johan Röhr, chefsjurist, (johan.rohr@spelinspektionen.se)